

E-759

Szeimynós Dawádas

wissoms

Prusû = Karalystés Zémémis

i s d ű r a s.

Káptais íspáustas Gumbinnej' Mettè 1811.

Mēs Priczkuš Willuš, is Diemo Malonēs Prusuš Karāluš 2c. 2c.

Tomi apšakom ir zinne dūdam:

Szeimynōs Dawādai, kurrie ikšolei wienai arba antrai Musū žemjū, arba kokiems tū Kampams, Miestams ir Wietoms, Musū Karalysteje kaip pritinka Prisakimai isdūti buwo, is Dalliēs butinay ne laikomi ir užmirkti yra, ir is Dalliēs su naujis žemēs Prisakimais daugiaus nesutinka. Kadangi todėl ney wiens Pons arba Gaspadorus, o taipojau ir Szeimyna nebejinno, kaip ir jiems kokiemē Ezesē ir Pasilaitimē weikt ir darryt' ir atlikt' reiktū; tai Mēs todėl Prisakimus, Knygosa wissotinnū Prowū, istatytus, kurrie (Zh. 2. Tit. 5. §. 1 — 176.) randami yra ir Prowa tarp Ponu arba Gaspadorū bey Szeimynos isako ir pastirr', dar Syki dawem peržurēti ir nusūdyt', kaip ir kokiū Budū kokiōsa arba tokioōsa Wietosa ikšol' buwe Istatimai issilaitytis gal, arba kaip tus reikia kiti taip prisakyt' arba pagērinti. Todēl dabbar paliepam kas sēkasi:

- 1) Wissi Szeimynōs Dawādai, ir dēl prastōs Szeimynōs isdūti Prisakimai, nekurose Kampose, Dwarose, Miestose ir Wietose Musū žemēs, dabbar be jokio Skirtummo paniekinnami yra. Ir tū dēl ne gal ney wiens daugiaus prowawotis, jei tarp Ponu arba Gaspadorū ir Szeimynos, is Diendōs po Apšakimo hitto Dawādo koks Nesutikkim's arba Waidas atsiranda.
- 2) Annū Wietoj' dabbar wissosa Musū žemēsa, kaip wissotinnas ir wienintelis Szeimynōs Dawadas, hiezon pridetas Suglaudimmas, nū §. 1 ikki 176. antros Dalliēs Titulo 5. wissotinnū žemēs Prowū Knygū istoja ir pagal tai, kožnam tam' Dallykē Prowa padāroma bus.
- 3) Tosa Knygosa stowintieji ir dabbar simmē Dawadē fittaiy sutaisyti ir isguldyti Prisakimai, tikē pagal fittā Dawādā sawo

Prowa ir Galtlybe palaiķo, ir kas tenay fittaiņo stow, butinay paniekinnama yra. Togidel ir Prowos dēl Ponū arba Gasparodorū ir Szeimynōs pagal fittus sekanczys Prisākinus laikos bus.

Mēs paliepjām Musū žemēs, Policei: ir Prowū, Kollēģioms, Policei: Wyraushēms ir Sudzioms, taiņojau ir wiffiems Musū wierniems Padiņams pagal fitta Dawāda kaip reikiant pasielgti.

Dūta Berlynej, 8. Nowembero 1810.

Priczkus Willus.

v. Hardenberg.

Kirchheisen.

Pri-

Prisākīmai

dei

Ponū arba Gaspadorū ir Szeimynūs.

§. 1.

Ponūs arba Gaspadorūs ir Szeimyna tokius žmones waddinam', kur-
rie tarp sawės Derrejimma dare, ir wiens apsiemes yra, tokius Darbus Aple prastę
Szeimynę.
Mammose arba Gaspadorystėje, ifki pasfirto Ežeso atlikti, o antras uz tai
jam pūlanče ir pasfirta bei suderrēta Alga attadūci.

§. 2.

Tarp wēdusū žmonū, Stonoj' Wanczawōnystēs gywēnanczū, Wyru Kam Szei-
myna samdy-
ti Walle yra.
pūlasi, reikiama Szeimyna, ar tōs jis ar jo patti privalytu, samdyti.

§. 3.

Sluginnēs ir kirtas moteriskās Szužāuninkēs Walle yra Župonei arba
Gaspadinnei be Pawēlijimmo sawo Wyro samdyt' ir priimti.

§. 4.

Bet taczau gal Wyras, jei jam Paczōs samdyta Szeimyna ne patink',
ta, prisakytam ir pasfirtam Szužbōs Ežesui praėjus, atsakyt' ir atšatyti, kad
ir jo Patti tų ant ilgēsno Ežeso samdziusi butu.

§. 5.

Kas kaip Szeimyna prassamdyti nor, tur dēl sawēs walnas žmogus, ir Kam uf
Szeimyna
parsisamdy-
tis pawēlta.
kittam ney jokiū Budū padūtas buti.

§. 6.

Rudikiems dar po Walydžōs sawo Gimdytojų ēsantiems, ir tū ne turrin-
tiems, ne pilnāy užaugusiems, bet po Waleš Apelunū stowintiems, ne
Walle yra be Pawēlijimmo Lewū arba Apelunū parsisamdyti.

§. 7.

Wēdusos ir dar sawo Wyra turrinczōs Moters, ne tur kittaip, kaip
kitt su Pawēlijimmu sawo Wyru, kaip Žindinczōs, arba kaip i kokia Szuž-
ba parsisamdyti.

§. 8.

Kittai tadba, kad Pawēlijimmas nū annū §. 6 ir 7. minnētū žmonū ant
kokiū pasfirto Ežeso, arba pas koki pasfirto Ponę arba Gaspadoru dūtas yra,
ir ilgiaus arba kittur plūziti uždrausta, te reik is naujo Pawēlijimmo, ant il-
gēsno Ežeso, arba pas kitta Ponę arba Gaspadoru parsisamdyti.

§. 9.

Szeimyna, jau kintur sluzijusi, tur i nauja Szluzma istodama, nu sawo buwuso Pono arba Gaspadoraus Attestą parodyti, kad wiernu Budu nu ju atstojusi ir suderetą Czesa issluzijusi yra.

§. 10.

Zmones iksoley dar Szluzboje ne buwe, tur su Attestu nu sawo Wyrausybės isrodyti, kad jus be jokio Prisibijojimmo koznas samdyti ir i Szluzma priimti gal.

§. 11.

Jei kas ant Prisakimū §. 9. 10. ne dabodams Szeimyna priimma: tai jo Suderėjims, jei tiks atsiranda, kursai daugiaus Prowds ant priimtōs Szeimynōs tur, paniekinnamas yra, ir jis ta annam isleisti tur.

§. 12.

Priegtam tur tas, kurs tokiu Budu Szeimyna priimdams fittus Prisakimus perzeng, Wieną ikki Dėsimt Dolerū Sztropōs i Bargdienū Skryue tōs Parapyds kuroje jis gywina uzmoketi.

§. 13.

Szeimynōs
Mėklerei.

Ney wienam kintam ne yra pawelita Szeimyna prirodyt ir parsamdyti, kaip tikrai tiems, kurrie nu Wyrausybės sawo Wietōs ant fittōs Gewėrbės Pawelijimma tur ir Szeimynōs Mėklereis waddinnami yra.

§. 14.

Szitti Szeimynōs Mėklerei tur, del tu Zmonu, kurrie per jus Szluzmą igauti nor, diddey tyrineti ir isklausinneti kas, kokie, ir kaip pasielge jie yra.

§. 15.

Ypaczen reik jiems tyrineti, bau jiems pagal prisakytus Paliepinimus Walė yra parsisamdytis.

§. 16.

Szeimyną jau Szluzmoje esancze, jie ney jokiu Budu ne tur perkalbėti arba kussinti, kad tą prastotu ir pas kintus parsisamdytu.

§. 17.

Jei jie tai daro, tai jie pirma Karta Penkis ikki Dėsimt Dolerū Sztro- pōs Pinningsais uzmoketi turrēs, arba i Kallejimma ant pasirto Czeso pareis; bet jei antra Karta taipo nusides, tai ne tikrai tą Korawonę kenteti turrēs, bet priegtam dar ir jiems uzdrausta bus sawo Mėklero Gewerbe daugiaus wartyti.

§. 18.

Jie tur Ponams arba Gaspadorams, kurriems jie Szeimyna ant Parsi- sandimo prirodij arba privedda, wiernay ispasakoti, ka jie tikl apie tą zinno, koks jos Budas ir Pasielgims yra.

§. 19.

Kad jei nenaudėle arba ne wierna Szeimyna, su Zinne uz naudinga arba wierna isbud, tai jie ta Iskada, kurre toki Szeimyna padaro, patis uzmo- kēti turrēs.

§. 20.

Priegtam jie dar todel, ar toki Szeimyna Iškada padarusi butu, ar ne, pirma Karta Penkis ikki Desimt' Doleru Sztropos Pinningais uzmokei, arba kiel tie isnesa, i Kallejima imesti bus, ir jei tokiu Budu atkartodami nusidedda, tai jiems uzdrausta bus Meklero: Gewerbe daugiaus wartyti. Taipojau atstatomi yra nu tos Gewerbės ir pirma Karta nusidejus, jei padaryta Iškada uzmokei ne gal.

§. 21.

Policey: Wyrausybės, Szeimynos, Meklerems ant tos Gewerbės Pawe: lizimma isdudanczos, tur jiems ja Alga pasirti ir apskyti.

§. 22.

Kas tik prasta Szeimyna priimma, ne privalo surasyto Derrejimmo.

§. 23.

Kad wiens Pradutka dab' ir antras priimma, tai lyg' ney uz parasyta Derrejimma, laikoma yra.

§. 24.

Kiel Pradutkos diti reik, gal Ponas arba Gaspadorus su parsisambandze Szeimyna sutikti.

§. 25.

Pradutka yra daugiausey i Alga rokojamma, jei ne prie Samdimo ir Parsisamdimo kittaip sukabeta buwo.

§. 26.

Je tabda, kad Ponas arba Gaspadorus apsiemes yra, Pradutka i Alga ne rokoti, jis ta taczau irokoti gal, jei Szeimyna patti Tyczomis per wissa pasirta ir suderreta Czesq Szluzmoje nepasiliekti.

§. 27.

Jei koks Szeimynykstis daugiaus, ne kaip pas wieng Pona arba Gaspadoru podraug parsisamdes yra, tai tas, nu kurio jis pirmiaus Pradutka emes, ji palaiko.

§. 28.

Tas Ponas arba Gaspadorus, kurs ji ne gaun, arba is gerrės Walses palaihyti ne nor, gal Pradutka ir Meklero: Algą nu Szeimynyksczo atgal prasyti.

§. 29.

Taipojau tur tas Szeimynykstis, jei toks Ponas arba Gaspadorus ne zinnojo, ji pirm to kitta parsisamdzusi, Iškada is to asirandancze, kad dabar kitta Szeimyna uz aukstesne Alga samdyt' turrejo, uzmokei.

§. 30.

Tas Ponas arba Gaspadorus, pas kurri toks Szeimynykstis pasiliekt, tur, jei ansai Gaspadorus to nor, tus Pinningus (pagal §. 28. 29.) nu Algos atlaihyti, ir annam Gaspadorui atduti.

§. 31.

Priegtam tur dar tofsai Szeimynykštis, tokiū Budū pas daugiaus, ne kaip wieną Pong arba Gaspadorū parsisambėsis, tiek Wargdienū-Skrynei tōs Parappōs Piningū uzmokėti, tiek jis nū antrojo ir sekancziū Pradātks emēs yra.

§. 32.

Uple Algā
ir Wālgī
Szeimynōs.

Kiek Algōs, kiek uż Wālgī, arba koki Wālgī Szeimynai Miestose ir ant Laukū dāti reik, ant to pasiliekti, kaip ji parsisamdydama suderrėjusi yra.

§. 33.

Jei Szeimyna parsisamdydama todėl nieka ne yra išsiderėjusi, tai jei tiek Algōs, Piningū uż Wālgī arba tofsai Pawalgidinnimas pūlasi, ka kirta tofijau Szeimyna toje Wietoje parsisamdydama pagal paprastā Budā gamusi yra. Ir toktai Policey-Wyrausybe to Kampe pasirtū tur.

§. 34.

Del Dowanū ant Kallėdū, Naujo Mėto ir kirtū tokiū paprastū ir pažadėtu Dowanū, ne pawėlyta yra Szeimynai prowarōtis.

§. 35.

Wissi Musū Žemėsa arba tu Kampose, paliepti arba paprastū Įstātimai, tokiū Dowanū dėlei, su antraje Diena Mėnesio Januario 1811. butinay pasilaujasi, ir nū to Czėso ney wiens tai dāti ne yra kaltas.

§. 36.

Wissados pawėlyta yra Ponui arba Gaspadorui, kad jis Szeimynai per Mėtą befluzijant, tokias Kallėdū arba Naujo-Mėto-Dowanos daves yra, i Algā irokōti, jei Szeimyna kōmi Tyczomis nukaltusi, Mėtui dar ne išėjus, iš Szluzmōs atstoti tur.

§. 37.

Bedynterū Sermėgos i Algā rokojamos yra, ir jie tas sukalsbetiems Mėtamis prašokus kaip sawo paties Aprėdā palaikyti gal. Jei tammė Dallykė todėl nieko pasirta ne butu, tai Polizey-Wyrausybe Prowā padarryti tur, kaip ilgay tam fluzyti reik, kūrš igautosus Drabuzius palaikyti nor.

§. 38.

Jei be tū Drabuziū, jie ypaczey dar kokiā Sermėgā ant Puikawōjimmo gaun, tai tū Bedynteris iš Szluzmos atstōdams pasisawinti ne gal.

§. 39.

Mėntelei, Kuczierū-Kālinei ir kas tam lygū, ne rokojami yra tarp paprastū Drabuziū.

§. 40.

Szluzmōs
Czėsas.

Ant kaip ilgo Czėso parsisamdytis reik, gal Parsisambasis su Sambanczu sutikti, bet taczau ney wiens ne tur ant tokio Czėso parsisamdyti, kūrri kiek Mėtais, arba Mėnesiais, Mėdėlemis, Dienomis istart ne gallima butu, arba tas Czėsas taipo tur pasirtas buti, kad kōznas Szluzma atsakes iš tōs atstōti gal.

gal. Jei kur taczau taipo nusidavusi butu, tai Szluzijasis pirm Mėto atsakes tur wissados paleidzamas buti. Jei Lewai arba Apėkunai dėl Rudikiū arba sawo Proto Mettus ne turrinczū, kokiās Derrybas i Szluzmą padare yra, tai jiems sawo pilnus Proto Mettus sulaukus, be Abbejojimma Bale yra pagal §. 112. tas Szluzmōs Derrybas atsakyti.

§. 41.

Jei ypaczen nieko issiderrėta yra, tai Sambimas Szeimynās Miestose kancjos, ant Bertaino Mėto, ir Kiemose arba ant Laukū ant wisso Mėto nussidati tur.

§. 42.

Szeimyna Miestose sluzijenti, tur antroje Dienoje Januario, Aprillo, ^{pristojimas Szluzma.} Julio ir Oktobero i Szluzma pristoti; jei parsisamdydama ypaczen kitta koki Czesa issiderrėjusi ne yra. Jei ta Diena, Nedel: Diene arba koki Szwente butu: tai Szeimyna Darbo Dienoj pirm tōs i Szluzma pareiti tur.

§. 43.

Szeimyna ant Laukū sluzijenti, tammė Czese tur i Szluzma pareiti, kaip ji parsisamdydama suderrejo; o jei tai ne but darusi, tai tammė Czese tur nussidati, kaip tammė Kampė sėnas Papratims dėl Pristojimmo i Szluzmą yra. Bet taczau ne wissados taipo pasilikis ir po penkiū Mėtū wissotinnay pasfirta bus, kad antroji Dieną Mėnesio Aprillo, podraug su tomi, kas pirmėinančiamė Pirstyrimmė dėl Nedel: Dienū ir Szwenczū sakyta, tikkrasis Czesas i Szluzma pristoti palieptas bus.

§. 44.

Prisakytos arba pagal §. 43. kokios žemėje paprastos Dienos, kurosa nauji Szeimyna i Szluzmą istoi, podraug yra ir tos Dienos, kurosa jėnas jei iš Szluzbōs atstoti reik. Ney joki Szeimyna ne tur be Balis sawo Pond arba Gaspadoraus iš Szluzbōs atstoti, jei tai ne pirma parsisamdydama issiderrėjusi ir taipo sawo Czesa išsluzijusi butu.

§. 45.

Pradātka dāvus ir priėmus, Gaspadorus kalts yra Szeimyna i Szluzmą priimti, ir Szeimyna taipojau kalta, pasfirtam Czese pristoti.

§. 46.

Ney Gaspadorus Pradātka palikdams, ney Szeimyna Pradātka atbūdama, gal nū to išslosoti.

§. 47.

Jei Gaspadorus ne norėtu Szeimyną priimti, tai jis ne tikta Pradātka prapuldo, bet ir Szeimynai tiekajau atlyginti tur, kaip tolaus (§. 160. seq.) pasfirta yra, kad kas Szeimyną be tikkrōs Priejasties ir Grunto pawaro.

§. 48.

Bet taczau gal Gaspadorus, kaczeig ir Szeimyna jau suderrejes butu, pirmneng ji dar i Szluzma atein, paleisti arba atstatyti, jei jis tokia Priejasti randa, kuros dėl dar ir sawo Czesa ne išsluzijus, je pawarryt galėtu, pagal §. 117. seq.

§. 49.

Je tabda jis tai daryti gal, kad Szeimyna, pirmiaus ne norėjo ir stengėsi i Szluzma istoti.

§. 50.

Je taipo nusidaba, tai Gaspadorus idatą Pradatką atgal prasyti gal.

§. 51.

Je Szeimyna priešistengtu i Szluzmą eiti, tai Wyraushbe je su Swoltu ant to prilaihyti tur. Je ji tomi nieką istaisyt' ne galletu, ir Gaspadorui todėl reiketü kitta Szeimyną sambdytis, tai anna Szeimyna, ne tiktay Ję kadą kurre Gaspadorus is to turrejo, atlyginti ir Pradatką atdati tur, bet ir dar, kaip ji nusizengusi i du ikki desimtis Doleru Sztropos pareina, arba jei tą uzmokeci ne gal, i Kallejimmą ant jam tinkanczo Czesu.

§. 52.

Bet jei Szeimyna isrodnyt' galletu, Gaspadoru taipo praėjusame Mette jos Szluzmōs taipo darusi ir pasielgusi, kodėl pagal §§. 136 — 140. is Szluzmōs be Arisakimo iseiti galima, tai ji ne gal i Szluzmą istoti, arba toje pasikt' primercziama buti, bet tiktai Pradatką atdati tur.

§. 53.

Je Szeimyna kokiū Budu is Metycziū ir be sawo Kalczyū i Szluzma istoti ne galletu, tai Gaspadorus sawo Pradatką atgawēs, pasifakdinti tur.

§. 54.

Je Sluginne, dar i sawo Szluzma ne istojusi kur nutekkeci gal: tai jei pawelita yra, kitta tam tinkanczią Zmoną arba Mergą i sawo Wietą sambdyti.

§. 55.

Je tai daryt' ne galletu, tai toki Szeimyna Miestose ant Bertaino Mesto, ir ant Laukū ant Pusses Mēto, i Szluzmą nueiti tur.

§. 56.

Tiktai ant tokiū Darbū, kurrie ne uzdrausti yra, Szeimyną sambdoma buti tur.

Ka Szeimyna Szluzmōje weikt' ir daryti tur.

§. 57.

Prasta Szeimyna, ne hpaczen ant passirtū Darbū sambdyta, tur wissus Nammū Darbus pagal Pawelijimmą sawo Gaspadorū atlikti.

§. 58.

Wissiemis, Ponui arba Gaspadorui priklausantiems, arba ir ji atlankan-
tiems Swetiems, tur Szeimyna pagal Wale sawo Gaspadoraus paslūzyti.

§. 59.

Nammū-Gaspadorui pūlasti paliapt' ir padawādnyt', kaip ir kokiū Budu Szeimyna, jam Priklausantiems arba priimtiems Swecziamis paslūzyti tur.

§. 60.

Je ta Szeimyna, kurri ant passirto Darbo arba passirtos Szluzmōs priimta yra, tur taczau jei Gaspadorus tai nor, kittus Darbus Nammose apsi-

inti, ypaczyj jei kitta, tam pasirta Szeimyna, Liggos arba kitta ko delez,
per kokią Balandą tūs atlikti ne gal.

§. 61.

Jei Szeimyna waidyjas, kam is jū si arba anną Darbą pagal Sambimą
atlikt' reiketu; tai tammė Dallykė wienintelej Gaspadorus paliepti gal.

§. 62.

Szeimynai ne yra pawelsyta, be Pritarrimmo sawo Gaspadoraus, jam
uždeta arba paliepta Darbą, per kittus atlikti dūti.

§. 63.

Jei Szeimyna sawo Gaspadorui, ne tinkanti, arba ne isstiklima Zmogū,
i sawo Wieta Lyczomis ir gerray zinodama privedusi butu: tai ji wissa
Iškada is to atsirandancze uzmogeti tur.

§. 64.

Szeimyna kalta yra sawo Darbus wiernay, stropingay ir prisidabbodama
atlikti.

§. 65.

Jei ji sawo Gaspadorui Lyczomis, arba mažū arba didžū Budū persi-
weizdedama Iškada padaro, tai ji tą uzmogeti tur.

§. 66.

Jei Szeimyna kokiū Budū Mázuma ir menk' persiweizd', tai tikt tabda
Iškada uzmogeti tur, jei Lyczomis pries apsakytą Paliepinimą sawo Gaspa-
doraus darusi yra.

§. 67.

Taipojau jei ant tokiū Darbū ir Weikalū parsifamdzusi yra, prie kurrū
ypaczey daug Atmintis Prisdabbojimmo ir Istimimo reikia.

§. 68.

Dil Atlyginimo Iškados, Szeimynos padarytos Gaspadorus gal tiek,
kiek ji padarusi yra, nū Algos atlaikyti.

§. 69.

Jei tą Iškada, ney jos Alga, ney wiskas, ka ta Szeimyna seip dar
tur, ne isneštu; tai ji taip ilgay dykay sluzyti tur, kol tą tomi uzmoget.

§. 70.

Jr Nammes' arba prie Darbo ne budama, Szeimyna kalta yra, Naudą
ir Gera sawo Gaspadorū pasnbbinti, ir Iškada, kiek tikt galima, nū jū nu-
kreipti.

Kad Nam-
mes' ir prie
Darbo ne
yra.

§. 71.

Szeimyna kalta yra, kad kittus sawo Draugus mato Nemiernybe dar-
rant Gaspadorui apsakyti.

§. 72.

Jei toktai uztyl: tai ji wissa Iškada, kurri apsakius nusidawusi ne butu,
jei Nukaltesis tą uzmogeti ne gal, patti atlyginti tur.

§. 73.

Ka tikt Gaspadorus Namnose itaiso ir padarādij, Szeimyna darryt ir atlikti tur.

§. 74.

Be žiunōs ir Pawēlijimmo sawo Gaspadorū, Szeimyna ne tur sawo Reikalō dēl, iš Namnū atstoti.

§. 75.

Žei Gaspadorus Szeimynai ant to Pawēlijimnū dād, tai ji ne tur iš giaus, kaip tikt pawēlita užtrukti.

§. 76.

Patiepinmus ir Pagraudēnimmus arba Pabaudimmus Gaspadorū, tur Szeimyna su Pasizēminimū ir Patogumū priūnti.

§. 77.

Žei Szeimyna Toczomis ne patogey ir ne wiernay sawo Gaspadorus taipo ipykin, kad jie ję isbarti, arba Mazumma paplakti tur, tai todėl Szeimypas Wyrausybe apskusti ne gal.

§. 78.

Je tokie žodžei arba Weikalai, kurreis žmones kits kitta isniekin, jei tus Gaspadorus arba Gaspadinne ant Szeimynōs pasako, ne tur nū Szeimynōs už taip sunkius laikomi buti, kad ji mislytu, jau iš to sawo gēra ir weizlyba Warda praradusi.

§. 79.

Szeimyna niekū Budū ir mušama, ne tur prieš sawo Gaspadorus stengtis, kaip tiktai tadda, kad jōs Gynasczui arba Sweikatai iš Mūsiū iskada atsirastis gallētu.

§. 80.

Szeimynōs Nusidejimai prieš sawo Gaspadorus, tur su Kallejimmū arba ne slapczu Kallinnū Darbū pagal Kriminal-Prowas, korawojami buti.

§. 81.

Tammē Ežeso Tarpē, kurrāmē Szeimyna tą Korawonę kentēdama sawo Darbus atlikti ne gal, Gaspadorams pawēlita yra, per kitus žmones, tus ant jōs Kaptōs atlikti dāti.

§. 82.

Kas Gas:
padorams
darryt ir
wiekti pūlasti.

Gaspadorams pūlasti, Szeimynai Algā ir isderrētus Darbužius, pastitāmē Ežesē be Užtrukinnimo užmoķē ir dāti.

§. 83.

Žei ir Walgi gaun, tai tiek jei tur dāti, kad pasifōtint gallētu. Butinay Sweikatai iskadingā, grasu ir smirdinti Walgi, Szeimynā ne Walcē priverst kad walgytu. Žei dēl Walgio koks Nesutikkims atfirandasi, tai, jei ne kas todėl ypaczey suderrēta yra, Policēy Wyrausybe, kaip §. 33. stow, tiek ir koki dāti reik, Prowā padarryti tur.

§. 84.

§. 84.

Gaspadorei tur Szeimynai reikalingą Czėsą i Baznyęzią eiti dėti, ir je ant to tankeį prilaikyti.

§. 85.

Jie jei ne tur taip daug ir taip sunkius Darbus uždėti, kuruš ji dėl Itaisimo sawo Kuno, ir be Patrotijimmo sawo Sweikatės ištessėti ir atlikti ne gal.

§. 86.

Jei Szeimyna prie Darbo arba tą atlikdama kokią Iškādą gaun arba i Ligga ipal, tai Gaspadorus kaltis yra, už jos Išgydimą ir Išlaikimą rūpinti.

§. 87.

Už tai Szeimynai, nū jės Algės nieką nutraukti ne tur.

§. 88.

Szeip Gaspadorei tikt tabda kalti yra, už apsigusę Szeimyną rūpinti, kad ji Gencziū arti ne tur, kurie už ję rūpinti gal, ir pagal Prisakimus kalti yra.

§. 89.

Jei Gentyš tai apsimti ne nor, tai Gaspadorus iš pirmo ję prikawoti ir už ję rūpinti tur, kol todėl pasirta bus, ta tammė Dallykė weikti reik.

§. 90.

Jei tokie Itaisimai kokių Wietoje stow, kur tokie Liggonys priimmami yra, tai Szeimyna ne tur stengtis, kad Gaspadorus ję ten nugabendinti nor.

§. 91.

Jei taipo yra, kaip §. 88. stow, tai Gaspadorus gal Išgydijimmo Rąsta iš serganczės Szeimynės Algės per Liggos Czėsą atsimti.

§. 92.

Jei toki Ligga ilgiaus ne kaip Szluzmės Czėsas patenk; tai Szluzmės Czėsui praėjus Gaspadorus jau daugiau nebe yr kaltis, už Išgydimą ir Walyt serganczės Szeimynės rūpinti.

§. 93.

Bet taczau Gaspadorus toktai sawo Wietės Wyrausybei Czėsū apsakyti tur, jeib jiji už Pastową ir Kawonę tokio prastoto Liggoniės rūpint' galletu.

§. 94.

Tammė Dallykė, kurramė kokia Macę turisis Ponas, tam, kurri jis ant Ištaisimo kokiū Darbū suntes, jei tas iš Retnyziū kokią Iškādą gaun, tą atlyginti tur; tammė Dallykė ir Gaspadorus kaltis yra, už Szeimyną, jo Szluzmoje Iškādą igawuse, ir jos Szluzmės Czėsui pėrejus dar rūpinti. (Dal. 1. Lit. 13. §. 80 — 81.)

§. 95.

Taczau Gaspadorus tammė Dallykė tiktai kaltis yra už Išgydimo Rąstą bei reikalingą Išlaikimą Szeimynės taip ilgay rūpinti, kol ji patti wėl saw Dūną ussipelnyti gal.

§. 96.

Bet jei koki Szeimyna, dėl Musiū sawo Gaspadoraus, be koki dirdzio Musidėjimmo, sawo Sweikatą ir sweikus Sanarus pamėsti turėjo, tai tas

jei pagal wissotinnus Paliepinimus ir Prifakimus, wissab atlyginti ir užmo-
fėti tur.

§. 97.

Jr dėl tokiū Apgebinnimū ir piktū Paskalbū, kurrū dėl Szeimyna, kuttur
paršsamdyt' noredama, ne priimmama yr; jei tai ne Tiesa, gal ji pas Wy-
rausybe apšifasti ir Atlyginimo prašyti.

§. 98.

Kaip ir fokiu Budū Gaspadorus, už Szeimynūs fokius Darbus, ar sar-
wo Sluzma atliekant ar šep pries kittus nussizengus, stowėti ir atsiliepti tur;
jau tam tiufanczoje Wietoje prifakhta yra. (Dal. 1. Tit. 6. §. 60. seq.)

§. 99.

Kaip Su-
derėjiminas
per Mirrim-
ma pašilauj Jei fokū Szeimyna numiršta: tai jōs Paweldetojei tiktai tiek iš jōs Al-
gōs ir Walgio Piningū prašyti te gal, tiek ji dar, pirmneng apsirgo, gauti,
turrejo.

§. 100.

Palaidojimmo Kāsta Gaspadorus ne yra kaltis už Szeimyną užmo-
fėti.

§. 101.

Jei pats Gaspadorus miršta; tai jo Paweldetojei ne yra kalti, Szei-
myną ilgiaus, kaip tikt, ikki arimaušo prifakhto Atstojimmo Czeso §. 32. 33.
34. palaityti; kad ir šep ant ilgēsno Czeso butu suderreta buwusi.

§. 102.

Bet jei toks po At- arba Atšifakimo Czeso numirtuz: tai ta Szeimyna
kurri tikt prie Namū Darbū samdyta yr, sawo Algā, taczau be Walgio ar-
ba Walgio Piningū, už dar sėkanti Bėrtaini Mėto, kaip Atlyginimma,
kad pirma ne atsakhta, gauti tur; alle Szeimyna prie Lauko Darbū samdyta,
tur ir ant sėkanczo Mėto palaitkoma buti, jei ne šep iš Gėro kittaip sūssily-
ginti gal.

§. 103.

Jei koft Szeimyna fokiam Rudikiui arba Genezui Gaspadoraus ypaczey
samdyta yra; tai primeinancziame Pėrskyrimme minneti Sudawadijimmāi ir
jiem ant Gėro pareina, jei toksai tose Namuose numiršta.

§. 104.

Bedynterei palaito wissus datus paprastus Drabuzius, kad jie sawo nu-
mirrusam Ponui jau Pusse Mėto arba ilgiaus šluziję yra.

§. 105.

Jei jie dar ne ilgay jū Szluzmoje buwo, tai jie Sermėgā, Wėstę ir Res-
purę palikti tur.

§. 106.

Jei Bedynteris tiktay ant Mėnesio samdytas buwo; tai jis Algā ir Wal-
gio Piningus, jei jo Pons pirm penkioliktōs Dienōs Mėnesio miršta, tik-
tay už wissā tą Mėnesi gaun, šep alle ir už sėkanti Mėnesi.

§. 107.

Jei Skolū dėl fokiam Ponui arba Gaspadorui wissab atimmama yra,
tai Prifakimai §. 101 ikki 106. isdūti tam Dallykē gilloja.

§. 108.

Ta Diena, kurroje Ponui arba Gaspadorui Skolū dėl wissab atimma,
yra dėl Szeimynūs už jo Mirrimmo Dienā rokojama.

§. 109.

Ka Szeimyna ne ismokētōs dēl Algōs gauti tur, isprodo Prifakimai, dēl Konkurs: Dawado isdūti.

§. 110.

Szokiū Budū ne Ballē ney Gaspadorui ney Szeimynai sawo Suderrējimā, kol Szuzmōs Czēsas isēina, paniekinti.

Kaip Sur
derrējimas
atsakant pas-
lauj.

§. 111.

Kursai Gaspadorus arba kurri Szeimyna Mētams praėjus tą Suderrējimā daugiaus laikyti ne nor, tas tur pasirtamē Czēsē tai atsakyti.

§. 112.

Czēsas kurremē Szeimyna Miestose pluzijenti atsākoma, arba Szeimynai atsisakyti reik, yra sēsos Nedelēs pirm Jpėjimmo is Szuzmōs. Szeimyna ant Lauko pluzijenti tur tris Mēnesius pirm Pasibaigimmo sawo Szuzmōs atsisakyti, jei parsisamdydama kittaip ne yra issikalbėjusi. Jei dar kokiose Kampose kitti Czēsai dēl Szeimynōs ant Laukū paprasti yra, tai tas Papratimms per sekancjus sēsīs Metrus pagal §. 43. pasilikti gal.

§. 113.

Szeimyna, tiktai ant Mēnesio samdyta, gal dar penkioliktoje Dienoje tojno Mēnesio atsisakyti ir atsākoma buti.

§. 114.

Jei ney wiens ney antras atsakēs arba atsisakēs yra, tai tiek gilloja, kaip kad tylēdama Derrybas pailginno.

§. 115.

Pas Miesto Szeimynōs Pailginnimas ant Bertaino Mēto, ir pas Lauko Szeimynōs ant pilno Mēto rokojamas yra.

§. 116.

Pas Szeimyna ant Mēnesio tiktai samdyta, Pailginnimas tiktai wiss ant wieno Mēnesio pasliekt.

§. 117.

Be Atsakimo gal Gaspadorus Szeimynā tojau atstatyti:

Kaip Sur
derrējimas
dēl Gaspador-
aus be At-
sakimo pas-
lauj gal.

1) Kad Szeimyna prieš sawo Gaspadoru arba jam Priflausancjus ir jo Rudikius, mušdama, isdarkydama arba bjaurey apfelbdama nusižengusi, arba wienā prieš kittā ipykindama Waidā ir Nesutikimā Nammosē padarryt' jētkojusi yra.

§. 118.

2) Kad wissados Nepaklusnumū ir Priestarrawimū, Paliepinimas sawo Gaspadoraus prissistengia.

§. 119.

3) Kad tus, kurrie kaip Uzweizdai prastōs Szeimynōs Pono arba Gaspadoraus istatyti yra, muša, arba sunkei isgēdin ir isdarko, jiems sawo Uredā pilnawojant.

§. 120.

4) Kad Rudikius sawo Pona arba Gaspadorū ant Piko iswadzoi, arba griešnay su jeis pasielgia.

§. 121.

5) Kad sawo Gaspadoru apwaggia, arba seip dibdē Newiernybe jam isprodo.

§. 122.

6) Kad sawo Draug-Szlužauninkus ant tokiū Piktėnybią išwadzoj.

§. 123.

7) Kad ant sawo Gaspadoraus arba Pono Wardo Pinningus arba Taworus įpczyja.

§. 124.

8) Kad sawo dar ne užpelnytus Drabuzius iš wisso ar iš Daliės pardub arba prastato.

§. 125.

9) Kad atkartotinay be Zinnės ir Pawėlijimmo sawo Pono arba Gaspadoraus per wissą Nakti Nammon ne pareina.

§. 126.

10) Kad su Ugnimi ir Zibburū, kaczėig pirma pagraudinta ne prisidabbotinay aplink eina.

§. 127.

11) Jei ir ne pirm to pagraudėnus, iš tokio ne Prisidabbotimmo, jau Ugnis atsrādusi yra.

§. 128.

12) Kad Szeimyna piktay ir ne wiczlibay pasielgdama, prilimpanczę arba bairę Ligga igawusi yra.

§. 129.

13) Kad Szeimyna be Pawėlijimo sawo Pona arba Gaspadorū sawo Linksmybės dėl iš Namū beginnės, arba be Keikmenės ilgiaus kaip pawėlita užtrunk, arba prie tokio Weikalo per ilgay patrunk, arba šėip sawo Darbą Toczomis ne atliek, ir nū tokis Persizengimmu, tanke pagraudenta, ne nor lautis.

§. 130.

14) Kad Szeimyna ant Girtawimmo ir Kortā Zaidimmo passleidz, arba su kitta Draug-Szeimyna, Mūsi ir Waida pakėldama, Namū Pakaju suardo, ir nū tokio Pasielgimmo ir pagraudinta, ne nor lautis.

§. 131.

15) Kad Szeimyna tą Darbą butinay ne moka atlikti, kurri ji parsisambdybama ir paklausama atlikt' apsiemusi yra.

§. 132.

16) Kad Szeimyna ant ilgėšno Česo, kaip ant aštonā Dienā nū Wyrausybės i Kallejimma imettama yra.

§. 133.

17) Kad koki Sluginne nēšezia pastoj, bet tabda Gaspadorus toktai Wyrausybei apsakyti, ir ję pirmiaus ne paleisti tur, kol ši sudawadijusi yra, jeib ne koks diddis Megillukis iš to atsrāstu.

§. 134.

18) Jei Ponas arba Gaspadorus, Szeimyną priimdams nū jės ne tikrais Luddimais arba Atėstais prigautas yra.

§. 135.

§. 135.

19) Jei Szeimyna sawo pirmėsnoje Szluzmoje taipo pasielgusi yra, kad je pagal §. 117 — 128. pawarnt' gallejo, ir jds pirmėnis Gaspadorus toktai isdūtame Atteste užtylėjęs, ir Szeimyna patti i Szluzma priskodama toktai sawo šwežiam Gaspadorui ne yra issipazinnusi.

§. 136.

Szeimyna gal is Szluzmos be Atsisakimo atstoti:

1) Jei je Gaspadorus taipo sumušęs, kad sawo Ghwasti arba Sweika-
tą kone pamest' gallejo.

Szeimyna
be Atsisakimo
is Szluzmos
atstoti gal.

§. 137.

2) Kad Gaspadorus je ir be tokišs Priegadšs, taczau biddey smarkey ir sunkey sumušęs yra.

§. 138.

3) Kad Gaspadorus je ant tokio Pasielgimmo ir Darbo ishwaddžoti nor, kursai su Prisakimais ir gerà Pasielgimmu nesutinka.

§. 139.

4) Kas jis sawo Szeimyną, nu tokiu Ischwaddžimmu, pries sawo Kubi-
klus arba sawa Namnose pasilaitanczus, ne norejo apginti.

§. 140.

5) Kad Ponas arba Gaspadorus Szeimynai Walgio Piningus butis
nay ne dūd, arba reikalingą Walgi jam nutraukia.

§. 141.

6) Kad Ponas arba Gaspadorus ant tokio ilgo Česo, per Szluz-
mos Galo Česą iskellauj, ir tolaus kaip šešes Myles nukanka ir
czonay ghwėnri pradedda, o Szeimyna jds Mėto Česui praėjus ne
apsim be Kaptės atgallon prasūsti. Jei Ponas daugiaus Dwaru
tur, kurroste jis Kartais ghwėna, tai Tolummas šekū Mylū nu tōs
Wietōs rokojammas pro, kurroje jis pasfuzaus ghwėna.

§. 142.

7) Kad Szeimyna Tokiā sunkiā Ligā kentėdama, sawo Darbus dau-
giaus atlikti ne be gal.

§. 143.

Pirm Szluzmos Česo Isbegimmo, taczau pirma atsakius, gal Po-
nas arba Gaspadorus Szeimyną atstatyti:

1) Kad ji tą Darbą, ant kurrio samdyta yra, atlikti ne mok.

§. 144.

2) Jei Algā suderėjus, Gaspadorus arba Pons taipo pawargsta, kad
jis ar butinay be Szeimynōs pasigėlbėti arba tōs Skaitu pamazin-
ti tur.

§. 145.

Szeimyna Szluzmōs Česui dar ne isbegus, bet taczau pirma atsa-
kydama, atstoti gal:

5)

Szluzmos
Česui dar ne
isbegus, bet ta-
czau pirma at-
sakius Szei-
myna atsta-
tyti gal Gas-
padorus.

1) Kad Ponas arba Gaspadorus suderrētą Algą tikrū Ežesū ne riktingai
užimot.

§. 146.

2) Kad Ponas arba Gaspadorus Szeimynai atvirray ir Eyczomis didde
Geda padars.

§. 147.

3) Jei Szeimyna wēsdama arb ištekkēdama, arba sawo paczōs Ūki už
imbima, Progōs randa sawo Pasilaikimā pagerint, kōktai nussidāt ne
gallētū, kad per wissa Szluzmōs Ežesū pasiliktu.

§. 148.

Wissam' tam' Dallykē, kurriamē Szluzmōs Derryba, Szluzmōs Ežesū
dar ne praėjus, taczau pirma atsakius, pasilauti gal, tur taczau pra-
dėtasis Bertainis Mēto, ir jei Szeimyna tikt ant Mēnesio sambdyta yra,
pradėtasis Mēnesis ištowimas buti.

§. 149.

Jei su Lėwais Szeimynōs, sawo Rudikius parsambzius kittaip tikko-
si, ir jie sawo Gaspadorystēje be jū apsielgti ne gal: arba jei Szeimyna
sawo Naudōs ir Gēro dēl, i tolimā Kellōnē iškellauti tur, tai ji rods
gal prašyti, kad jē iš Szluzmōs paleistu; bet ji tadda kalta yr' kitta
tinkanczē Szeimynā i sawo Wieta parupint, ir su ta dēl Algōs, Walgio
ir Drabuziū, be Iškadōs sawo Gaspadoraus susizinnoti.

§. 150.

Kiel tadda
Algōs, Wal-
gio ir Drabu-
ziū pūlasti.

Tammē Dallykē, kurriamē Ponui arba Gaspadorui pawēlita yra,
Szluzauninkā ar su: arba ir be Afakimo atstatyti (§. 117 — 135. 143.
144.), gal Szeimyna tikrai tiek Algōs ir Walgio arba Walgio Pinningū
prašyti, kiel tas Ežesas išneša, per kurri jis Szluzmoje buwo.

§. 151.

Taipojau tur nussidāt ir tammē Dallykē, kad Szeimynai, Szluzmōs
Ežesū dar ne pērėjus, alle taczau pirma atsakius, iš Szluzmos atstoti Wallē
yra. (§. 145. 146. 147.)

§. 152.

Tammē Dallykē, kur Szeimynai tojau be Atsisakimo Wallē yra iš
Szluzmōs atstoti (§. 136 — 142.) Tur jei Gaspadorus Algā ir Walgi už
pradėtaji Mēto Bertaini, ir, jei ant Mēnesiēs sambdyta, už pradėtaji Mēnesi
atlyginti.

§. 153.

Jei Priejastis pawēlito Atstojimmo, jau po to Ežeso atfirado, kurramē
atsisakyt' reikia; tai Gaspadorus kitta Atlyginimā ir už sēkanti Bertaini
Mēto arba už sēkanti Mēnesi dāti tur.

§. 154.

Daugiāusey palaiko Bedynteris wissus Drabuzius, kurrie už Dali jo
Algōs laikomi yra, jei jis annū §. 136 — 142. minnetū Priejascziū dēl iš
Szluzmōs atstoj.

§. 155.

Jeĩ jis tikėtai dėl annū §. 143. ir 144. stowinczū Priezascziū atstoj, ir jei Bedynteris dar ne pilnā Pusse Mėto služijes yra, tai jis Sermėgą bei Repurę pasikiti tur.

§. 156.

Tammė Dallykė, kurriamė Gaspadorus Szeimyną pagal §. 117 — 135. 143. 144. atstatyti gal, Wallė yra Ponui wissus Drabužius atlaihyti.

§. 157.

Bet tačau Bedynterū pūlasi mažieji Drabužei, jei jis Pusse Mėto služijes, ir tikėtai dėl annū §. 143. 144. minnėtu Priezascziū atstatomas yra.

§. 158.

Jeĩ Szeimyna dėl annū §. 145. ir 146. minnėtu Priezascziū, pirma atsisakiusi, iš Služmos atstoj, tai pagal Paliepinmus §. 154. ir 155. pasielgti reikia.

§. 159.

Bet jei Atstojims tikėtai dėl §. 147. minnėtu Priezascziū nusidūda, tai Szeimyna su mažėsnis Drabužis pasikakdiinti tur.

§. 160.

Ponas arba Gaspadorus, kurasai dėl kitta kaip Prisakimose stowinczū Priezascziū, Služmōs Czėsui dar ne isbėgus, Szeimyną atstato, tur nū Wyrausybės prilaikomas buti, tą wēl priimti ir per dervėtą Czėsą palaihyti.

*Roki Pro-
wa, jei kas be
Priezasties
Szeimyna
atšiatu.*

§. 161.

Jeĩ jis tam prisistengia, tai jis Szeimynai Algą ir Drabužius už pilnā Služmōs Czėsą atdāti tur.

§. 162.

Jr už Walgi tur Ponas arba Gaspadorus ikki to Czėsō rūpinti.

§. 163.

Bet jei Szeimyna, tam Služmōs Czėsui dar ne isbėgus, kittur pristoti gal, ta ansai Ponas arba Gaspadorus tikėtai ikki to Czėsō wisslab atlyginti tur; ir tolaus tikėtai tiek, kiek ji sawo naujoje Služmoje mažaus Algōs gāuna.

§. 164.

Jeĩ Ponas arba Gaspadorus atstatytą Szeimyną wiley i Služmą priimti gatamas yra, alle Szeimyna atgal gryšti ne nor; tai ji pagal Prisakimus ne gal ney joki Atlyginnimā prašyti.

§. 165.

Bet jei Szeimyna tokią Priezasti, kurrōs dėl atgryšti ne nor, isrodo, kurrōs dėl jos Bietoj iš Služmōs atstoti pawēlyta butu; tai jei §. 152. te tolaus, minnėtas Atlyginnimas pūlasi.

§. 166.

Jeĩ Szeimyna i sawo pirmaję Služmą, kadangi tammė Tarpė kittur sawo Pelnā ir Dūnā radusi yra, atgryšti ne gal, tai reik pagal Paliepinmā §. 163. daryti.

§. 167.

Artojlus
mas is Szluz
mno.

Szeimyna, Szluzmōs Czēsui ne praėjus, ir be Priezasties Prisaktimose stowinczōs is Szluzmōs pabėgusi, tur su Swolstu ir Pabaudimmū prilaikoma buti, kad sawo Czēsa isbutu.

§. 168.

Bet jei Ponas arba Gaspadorus tokią Szeimyną wēl priimti ne nor, tai jis gal kitią tōs Bietoje nussamdyti, ir pabėgusi Szeimyna, ne tikta wissq tomi padarytą Iškadą uzmokėti; bet dar ir pagal sawo Nusizengimnq, du ikki desimt Dolerū Szropōs atlikti tur, arba jei ta ne gal, i Kallejimą tam Persizengimnui wertą pareina.

§. 169.

Szeimyna is Szluzmōs isheidama, kalta yr' wisslab, kas jei ant Bartojimmo prie Darbo, arba kaip ant Pakawojimmo pawieryta, Ponui arba Gaspadorui wiernay atdūti.

§. 170.

Prie tu Daiktū Tyczomis ir su Kalczē padarytą Iškadą ji Ponui arba Gaspadorui uzmokėti tur. (§. 65. 69.)

§. 171.

Atestas.

Iš Szluzmōs isėinant, Gaspadorus Szeimynai parašytą arba druka wotą Attestą, ir Tiesōs pilnq Luddimą, kaip ji Szluzmoje pasiėgusi, dūti tur.

§. 172.

Jei Szeimyna hittam' Attestē fokū Nusidėjimnā dēl apfaltinnama yra, kurrā dēl kitti je i Szluzma priimti ne norėtu; tai ji, jei zinnoši ne kalta esanti, pas Policę Wyrausybe skūsti gal.

§. 173.

Jei tabda Wyrausybe Szeimyną ne kalta iskrastu: tai ji Szeimynai Attestą ant Raktōs to Pono arba Gaspadoraus isdūti, ir Gaspadorui uzdrausti tur, daugiaus je taipo ne apskēlbtu, jeib Piningais ne butu stropojamas.

§. 174.

Bet jei Ponas arba Gaspadorus, gerray zinnodams funkeis Nusidėjimmais ir Newiernybe nusizenguse, ta uztyl, ir jei gēra Attestą dūd; tai tas kalts yra, uz wissq, kittam is to nusidūdanczē Iškadq, stowėti.

§. 175.

Skafis Ponas arba Gaspadorus gal taipo buwusi Gaspadoru dēl tokū Nusidėjimnū ir Newiernybiū tōs Szeimynōs apskūsti.

§. 176.

Tokšai Ponas arba Gaspadorus, tur dar ir Piningais wieng ikki penkiū Dolerū uzmokėti, kurrē i Bargdienū Skrynę tōs Bietōs pereina.